

Bizony lacso avla!

A transzlingvális kommunikáció pedagógiája Tiszavasváriban

1.ÉVFOLYAM

ERKÖLCSTAN

Óratervek

1. óra

Bizony lacso avla!

A transzlingvális kommunikáció pedagógiája Tiszavasváriban

Az óra témája: Ki vagyok én?

Az óra cél és feladatrendszere, a fejlesztendő attitűd, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek: A gyermek személyisége, az önazonosság, a másik embertől való megkülönböztetés megközelítése életkori sajátosságuknak megfelelően. A transzlingváló beszédmódok használatának előkészítése. A kettős identitás. Olyan klíma kialakítása órán, ahol bátran beszélhetnek, beszélgethetnek az otthoni szokásokról. Merjenek megszólalni cigány nyelven.

Fogalmak: név, családnév, keresztnév, becenév, beceneven szólítani, megszólítás, jel, megkülönböztetés, roma nemzetiségű, más nemzetiségű

Tantárgyi kapcsolatok: Magyar nyelv és irodalom, környezetismeret, ének, rajz

Felhasznált források: - Heltai János Imre – Pachné Heltai Borbála

Roma/cigány tanulók a nyelvi szocializáció és az iskolai nyelvhasználati elvárások konfliktusában

Dátum: 2017. február 10.

<i>Időkeret</i>	<i>A tanulók tevékenysége</i>	<i>A pedagógus tevékenysége</i>	<i>Célok és feladatok</i>	<i>Módszerek</i>	<i>Eszközök</i>	<i>Megjegyzés</i>
5 perc	Az ajtó előtt sorban állnak és beindulnak az osztályterembe a helyükre.	Elmondja a tanulóknak, hogy amikor bemennek a terembe, akkor a magnóból zenét fognak hallani. Nem hívja fel a figyelmet, hogy milyen zenét. A pedagógus közben figyeli, hogy a gyerekek tesznek-e valamilyen megjegyzést, vagy jelzést, hogy ez a zene közel áll hozzájuk.	Motiválttá tenni a tanulókat az órára. Ráhangolás arra, hogy a roma kultúra, nyelv majd jelen lesz az órán.	Az érdeklődés felkeltése, halk figyelemfelhívással.	magnó- autentikus cigányzene szól CD-ről	
10 perc	Minden gyerek kiáll asz osztálya elé. Bemutatkozik. Amennyiben otthon van beceneve/ cigány/, ha akarja, akkor elmondja.	Mindenkinek fejére egy fejpántot készít. Rajta van a tanuló neve: Akinek mondja a nevét, az átveszi. bemutatkozik, és elmondja, hogy otthon hogyan becézik.	Mindenki ismerje meg a hivatalos nevét. Bátorítsuk arra, hogy nyugodtan mondja meg, hogy otthon hogy hívják?	Beszélgetés, bemutatkozás	Fejpánt, saját névvel	Meghatározó az, hogy az osztályban már a tanító néni engedi-e a transzlingváló beszédmódot. Mennyire bizalmas a kapcsolat pedagógus és gyerek között.
3 perc	Azok a gyerekek, akik emlékeznek rá, elmondják, hogy mi volt a jelük az óvodában.	Ha emlékszel rá, akkor nekem elmondhatod, hogy mi volt a jeled az óvodában.				

5 perc	A tánc kapcsán elmondják, hogy kik voltak azok, akik benne voltak az óvodai táncsoportban. Ehhez kapcsolódva, hogy otthon szoktak-e táncolni? Felsorolják azokat az eseményeket, ahol a család táncolni szokott.	Volt-e valaki, aki táncolt az óvodában? - Milyen táncokat táncoltatok? Otthon szoktatok-e táncolni? Mikor?	A táncról beszélgetve, közelebb hozzuk a gyerekekhez azt a lehetőséget, hogy nyíltan elmondják, vagy bemutassák az otthoni roma táncot.	beszélgetés		
7 perc	A gyerekek a zenére táncolnak - aki akar. A többiek nézik.	Bekapcsolja a magnót és elindítja az autentikus cigányzenét	Minél többen kapcsolódjanak be a táncba.	A zenével segítjük a tanulók oldottabb hangulatát.	magnó-autentikus cigányzene szól CD-ről	
3 perc	A gyerekek elmondják, hogy mire gondolnak.	Milyen ruhában szoktak ünnepeken táncolni a családot tagjai? Ezt úgy hívjuk, hogy népviselet. Milyen népviseleteket ismertek? Mi jellemző a cigány „viseletre”?	Itt nem kell még megjegyezni a népviselet fogalmát. Nem is igazán lényeges még. Használható a szó, de valószínűleg nem értik a gyerekek.			
5 perc	A kép kiválogatása közösen történik.	Válogassuk ki azokat a képeket, ami szerintetek cigány népviselet! Emeld a kezed, ha úgy gondold.	Ez csak egy előzetes felmérés, hogy milyen szinten ismerik a cigány és a más népviseletet	Szemponatok megadása alapján válogatás, csoportosítás	Kinyomtatott, lehetőleg színes képek.	Ezeket a képeket, majd kitesszük arra a falra, ami roma kulturális elemeket mutatja be

7 perc	A gyerekek lerajzolják magukat	<p>Rajzold le magad! Ki az, aki szívesen lerajzolná magát cigány népviseletben? Más népviseletben, ami tetszik neked?</p> <p>Közben, amíg rajzolnak, értékeli az órát és jelzi, hogy még a következő órán is arról beszélnek, hogy kik is ők. Minél jobban ismerjék meg magukat.</p>	A rajz segítségével gondolják át és mutassák meg a tanulók, hogy hogyan látja önmagát.	Egyéni munka- az életkorra jellemző egyik legjobb tevékenykedtető módszerrel próbáljuk a saját magának az ismerete mellett az identitáskeresést is belehelyezni a feladatba. Az értékelés, itt dicséretet jelent.		
--------	--------------------------------	--	--	---	--	--

Bizony lacso avla!

A transzlingvális kommunikáció pedagógiája Tiszavasváriban

1. óra

Önreflexió

Ki vagyok én?

Az iskolában és ebben az osztályban is ez volt az első óra, ami arra volt „kitalálva”, hogy előkészítse a transzlingvális kommunikáció és alkalmazása az oktatásban című program bevezetését.

A gyerekek első osztályosok és félévkor kezdtük el ezt a programot. Nem én vagyok az osztálytanítójuk, így látni láttak már, de nem igazán ismernek. Ráadásul, mint igazgató néni mentem be megtartani az órát.

A félévi értekezleten nem részletesen, de fő vonalaiban ismertettem a programot. A pedagógus kollégák nem ismerik, ezért nem is támogatják. De nem támadnak. A program bevezetésének részletes bemutatásánál, ezzel hosszabban és alaposan foglalkozom. Ezért is fontos, hogy az év végi értekezleten, már olyan pedagógiai eredményeket tudjuk felmutatni, ami meggyőzi őket arról, hogy érdemes figyelni, esetleg kipróbálni a program elemeit. Ezért nem kértem segítséget és nem is hívtam be kollégát. Az osztálytanítót, mindenképpen a következő órára meghívom, mert nem szeretném, ha úgy érezné, hogy kizárom. Megnyugvást is jelent számára, ha látja, hogy nem egy ismeretlen pedagógia gyakorlatot alkalmazok.

A gyerekek nagyon nehezen nyíltak meg. Nekem is nehéz az első osztályban tanítani, ugyanis már régen voltam alsós nevelő. Óráim többsége a felső tagozaton van. Két éve erkölcsstan órát tartok. Így

maga a tantárgy nyelvezete, gondolatvilága, cél és feladatrendszere nem áll távol tőlem. Itt az életkori sajátosságok miatt a fogalom használatára kell figyelnem. Úgy gondolom, hogy ezt egy pár óra alatt meg tudom tanulni. Utólagosan már látom, hogy használtam a népviselet kifejezést, amit nem kellett volna még.

Az óra felépítése alapján, a bevezető zene autentikus cigányzene volt. Ezt a kolleganóm töltötte le az internetről, ennek pontos címét fogom kérni tőle. Meglátásom az volt, hogy a bevonuláskor a gyerekek a zenére nem kapták fel a fejüket. Úgy tűnt, hogy ez ismerős, természetes közeg számukra. A bemutatkozásnál nem árulták el a cigány becenevüket. Itt még érdeklődni fogok a családok felől is. Viszont teljes mértékben, csak a magyar nevet használták. Például arra a kérdésre, hogy hogyan hív anyukád, ha azt akarja, hogy menj oda hozzá, akkor az utónevét mondták. Így, Sándor. Ebben biztos vagyok, hogy nem így szólítják otthon. De nem tartom ezt problémának. Magam is keresem azokat a helyzeteket, ami révén, természetes és nem erőltetett lesz az a légkör, amiben el szeretném érni, hogy bármikor használják a cigány nyelvet. Én nem tudok cigányul, csak egy pár kifejezést tanultam meg. Azt a szótárt alkalmaztam, amit kaptam. Próbáltam használni a kifejezéseket. Nem értették. A helyi asszisztenssel, aki roma származású állandóan értekezem. Ő leírta, hogy hogyan mondják.

Úgy gondolom, hogy többet kellene velük lennem, csak úgy spontán és közben alakulnának ki azok a helyzetek, amikor maguktól használnák a roma nyelvet.

Nem hagyom abba az elsősökkel ennek a tantárgynak a keretein belül a transzlingvális kommunikáció alkalmazásának a kidolgozását. De sokkal jobban meg kell ismernünk egymást, ezáltal bizalmi kapcsolatot tudok kialakítani a gyerekekkel.

Problémának tartom, hogy félévkor kezdtük el a foglalkozásokat. Ekkorra már kialakult a tanulóknál az a tudat, hogy csak magyarul jó, ha beszélnek. Így tanulnak minden órán. A tanító nénivel fogok egyeztetni, hogy mit tud arról, hogy melyik családban beszélnek a nyelvet. Hol van az, ahol ismerik és használják is néha, de már tudatosan a magyar nyelviségre készítik fel a gyereket. Vannak családok, akik korábban sem használták a cigány nyelvet. Ötödik osztályban ez sokkal gördülékenyebben ment. Elfogadták, sőt örültek annak, hogy engedem, sőt kérdezem is, hogy hogyan mondják ezt cigányul.